

ד

וּמְצִיאוֹת הַרַע וְהַקְלִיב שְׂבָהֶם כְּלֵה לְגַמְרִי, וּמְרַץ
הַחַיִּים שְׂבָהֶם מִתְהַפֵּף לִכְחַ מְעוֹדֵד בְּאִמֶץ קִדְשׁ,
וְ"שְׂשׂוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיֹגוּ" (ישעיהו לה, י), וְיַחְדוֹת ד'
מְעֻזְכֶם' (על פי נחמיה ח, י).

הַפְּחָדִים הֵם פְּתִיזוֹת גְּמוּרָה. אִין לְאָדָם לִפְחֹד
כָּלֵל כִּי־אֵם לְהִזְהֵר. יוֹתֵר שֶׁהוּא פּוֹחֵד הוּא נוֹפֵל,
וּכְשֶׁהוּא מִתְפַּחֵד, מֵעֵצָם הַפְּחֹד בָּא לוֹ הַמְכַשׂוֹל.

עַל כֵּן צָרִיךְ הוּא לְהִתְגַּבֵּר בְּשִׂכָל, לְדַעַת שְׂאִין
לוֹ כָּלֵל מִמָּה לְהִתְפַּחֵד. כָּל צִיּוּרֵי הַפְּחֹד הֵנָּם
כִּי צְבָעִים פְּזוּרִים מְצִיּוּר גְּדוֹל שְׂצָרִיכִים
לְהַשְׁלִימוֹ, וּכְשֶׁמִּמְלֵאִים אוֹתוֹ הֵם מְצַטְרְפִים
לְכֹל לְהַמְשִׁיךְ בְּטָחוֹן גְּדוֹל וְעֵצוֹם מְאֹד, הַמְּמַלֵּא
אֶת כָּל הַנֶּפֶשׁ עַז וּגְבוּרָה. וְהַמְזִיקִין עֵצְמָם וְכָל
צָלְלֵי בְּלֵהוֹתֵיהֶם מִתְהַפְּכִים לְכַחוֹת מְסַעְדִים
וְעוֹזְרִים, הַמְּשַׁמְחִים וּמְרַחֲבִים אֶת הַדַּעַת,

2)

Cowardice is utter folly. Instead of fearing, one should exercise caution. The more one succumbs to cowardice, the greater the likelihood of stumbling. Fear itself becomes the stumbling block. Therefore, it is crucial to employ intellect to overcome fear and realize there is nothing to dread.

All frightening aspects are mere colorful fragments of a larger picture awaiting completion.⁴⁰¹ Once assembled, one can move forward with resounding certainty, infusing the soul with strength and vigor.

These perceived malevolent forces and their shadows transform into supportive forces, bringing joy and expanding the mind. Their malevolent

and destructive nature dissipates,⁴⁰² replaced by a holy encouragement that empowers. "They shall attain joy and gladness"⁴⁰³; "your rejoicing in the Lord is the source of your strength."⁴⁰⁴

עקבי הצאן

קבוצת מאמרים

מאת

הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

3)

. אָבֵל לְמָה יִירָא יִשְׂרָאֵל? זֶה הָעָם,

שֶׁהַמְּאֹר הַיּוֹתֵר עֲלִיּוֹן שֶׁל הַפְּחָדִים הַיּוֹתֵר טְהוֹרָה
וְיוֹתֵר רוֹמְמָה הוּא עַז וְחֲסָנוֹ, שֶׁהַצָּדֵק הַיּוֹתֵר טְהוֹר
וְיוֹתֵר זָךְ הוּא הוֹדוֹ וְהַדְּרוֹ, תְּקוּנוֹ וְחֲפָצוֹ. הוּא צָרִיךְ
כִּי לְעֵלוֹת, כִּי לְהַשְׁפִּיל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, בְּפֶה שֶׁפָּבֵר
קְבוּעַ וְצָבֹר בְּפָנִימִיּוֹת עֲצֻמָּתוֹ. אֲזִי, כִּי אֲזִי יִפְלֵא
יְשׁוּעָה וְאוֹרָה, אֲזִי יִגְלֶה לְפָנָיו כְּפֶה גְּדוֹל עֲרֹפֹ, וְכִפָּה
שֶׁפִּילִים הֵנָּם אוֹתָם שֶׁהֵם דּוֹרְכִים עָלָיו בְּרָגֵל פְּאוּה.

2

11

אי אפשר שיחול רוח הקדש והמאור האלהי על
ישראל כי אם כשיסיר מקרב נשמתו את הפחד
קרע והפרוע, אשר דבק בו כמכה מלפפת, מפשע
ימי הגלות והרדיפות של שונאיו השפלים והרעים.
גם על איש יחידי "אין השכינה שורה כי אם על
חכם גבור ועשיר" (שבת צב, א), ו"אינה שורה אלא
מתוך שמחה" (שם ל, ב), וקל וחמר על הגוי כלו.

מלפפת - עוטפת מכל
כיוון.

Handwritten flourish

At this point, gather the four ציציות of the טלית, holding them in the left hand.

2

והביאנו לשלום מארבע בנפות הארץ
ותוליכנו קוממיות לארצנו.

3

הרחמן הוא ישבר עלנו מעל צוארנו
והוא יוליכנו קוממיות לארצנו.

14

Handwritten flourish

קוממיות. Standing upright,
[with] upright stature.⁴⁰ בקומה זקופה:

משכני בתוכם ולא תגעל נפשי אתכם: והתהלכתי
בתוכם והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם: אני
יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים
מהית להם עבדים ואשבר מטת עלכם ואולך אתכם
קוממיות:

Handwritten flourish

The translation, "I led you in an upright posture," provided by Rashi, presents a difficulty in light of the statement that one should not walk even four *amos* with a *קומה זקופה*, an overly erect posture, because it is a sign of arrogance (*Kiddushin* 31a). I remember, when I was in the Mirrer Yeshivah, my revered Rebbe, the *Mashgiach*, HaRav Yerucham Levovitz, was troubled by this, and offered a prize of 10 *zlotys* to any *bachur* who could explain this Rashi to his satisfaction. I would have loved to earn the 10 *zlotys* at that time, but it took me many years to understand the true meaning of קוממיות. I finally came to the realization that Rashi's explanation of קוממיות as *בקומה זקופה* means he understood it as having the meaning of *stretching oneself up to one's full height*. This would be similar to what one would do while his height is being measured at the doctor's office.

אורות התורה

מאת

מרן הרב אברהם הכהן קוק זצ"ל

אמנם זאת היא מדת כל נדיבי לבב, כל גדולי עולם, שהושיעו את כל העולמים בהשפעתם, להיות שפלים ונמוגים, וגם פחדנים וענוותנים יותר מדאי, קדם שמתבררת להם חובתם, המעטרתם עז ומשימה בידם גבורה וקוממות.

This, in fact, is characteristic of all who are magnanimous, the great of the world who redeemed all worlds with their moral and spiritual influence. They are initially humble and timid, excessively fearful and meek, until they recognize their duty and mission, which crowns them with fortitude and fortifies them with courage and tenacity.

לאֵלֶּה הַנִּגְנוּ צְרִיכִים לְקַרֵּא קְרִיאָה גְדוֹלָה, לְהוֹדִיעֵם מֵהַרְרֵי צִיּוֹן עֲצָמָם, שֶׁהֵם חַיִּים חַיִּים גְּדוֹלִים וְשָׂרֵב עַז וְתַעֲצוּמוֹת בְּיָדָם, שֶׁהֵם הֵנָּם מְכַשְׂרִים לְפִלְשׁ נְתִיבוֹת מִמְקוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה, מִתּוֹרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִמָּשׁ, שֶׁתְּחֹזֵר וְתֹאִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּכַבּוּדָּהּ.

We must summon these scholars in the Land of Israel and proclaim to them, from the very heights of Zion: you are living a life of greatness! You are endowed with immense strength and power. You have the ability to forge new pathways in the source of Torah, in the true Torah of the Land of Israel, which will once again illuminate the entire world in its glory.

לֹא בָמָה שֶׁתַּחֲקוּ, בְּמַעַט אוֹ בְּהֶרְבֵּה, אֶת הַסְּגָנוֹן שֶׁל הַחֲדוּשׁ, הַפְּלִפּוּל וְהַדְּרוּשׁ שֶׁבְּגוֹלָה, תִּרְאוּ אֶת כַּחוֹתֵיכֶם הַנִּפְלְאִים, יוֹשְׁבֵי אֶרֶץ חַיִּים, הַתְּעוּדָה גְּדוֹלָה וְגִבּוּהָה הֶרְבֵּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר מִזֶּה יֵשׁ לָכֶם. אַתֶּם צְרִיכִים לְהַחְזִיר לָנוּ אֶת עֲטָרַת עֲזָה שֶׁל תּוֹרָה מִקְדָּשֵׁת חַיִּינוּ הַקְּדָמוֹנִים לְיִשְׁנָה, אַתֶּם צְרִיכִים לְהַתְנַשֵּׂא לְרוּם פְּסָגַת הַנְּשָׂמָה הָאֱלֹהִית, הַמְּשׁוֹטְטֵת עַל הַרְרֵי צִיּוֹן, לִינֵק מִזֵּיו טַל אוֹרוֹתֶיהָ הַכּוֹלֵל כָּל.

Residents of the land of the living!²⁴¹ You will not demonstrate your extraordinary talents by imitating, to a large or small degree, the style of novel interpretation, Talmudic analysis, and homiletic sermonics employed by scholars in the Diaspora. Torah scholars in the Land should not just mimic the methods of scholars abroad. You have a much higher and loftier destiny: to restore the Torah's crowning strength to its former glory, anchored in the holiness of our lives in ancient times. You must ascend the heights of the Godly soul, which roams the mountains of Zion, and imbibe from the splendid dew of her all-encompassing radiance.

אף על פי שמידת הפזיזות מן המידות הנפסדות היא²⁶, וספרי המוסר משתדלים להרחיק את האדם ממנה, מכל מקום מצינו שתי פעמים שנהגו ישראל בפזיזות ולא נחגגו על זה. האחת קבלת התורה, והאחרת ישיבת ארץ ישראל. ולא זו בלבד שלא נחגגו, אלא ששבחום על כך. במסכת שבת²⁷ מספרת הגמרא מעשה בצדוקי אחד שראה את רבא יושב ומעיין בתלמודו, ואצבעות ידיו מונחות תחת רגליו. ומתוך שהיה רבא שקוע בתלמודו, לא השגיח שרגלו לוחצת על אצבעותיו עד שנסחט מהם דם. כיון שראה הצדוקי את רבא בכך, אמר לו: עם פזיז ונמהר אתם, כבר נהגתם בפזיזות בשעת מתן תורה שהקדמתם פיכם לאזניכם. שקודם ששמעתם על טיבה של התורה אם קלה היא אם קשה, אם תוכלו לעמוד במצוותיה אם לאו, מיהרתם וקבלתם אותה עליכם, ועדיין אתם מחזיקים במידה זו שאינכם משגיחים במעשיכם. אמר לו רבא: התהלכנו

עם הקב"ה בחוס לב, וסמכנו על הקב"ה שלא יטענו בדבר שלא נוכל לעמוד בו. הפעם השנייה: במצות ישוב ארץ ישראל. וגם כאן מספרת הגמרא במסכת כתובות²⁸ מעשה כיוצא בזה. כשעלה רב זירא מבבל לארץ ישראל לא מצא מעבורת לעבור בה את נהר הירדן. כיון שחשש שמא תטרף השעה, סיכן בנפשו ועלה על נסר עץ שהיה נטוי על הנהר משפה לשפה, והיה צר מכדי להלך עליו, ואחז בחבל שהיה מתוח למעלה משני עברי הנהר, ועבר ונכנס לארץ ישראל. אמר לו אותו "צדוקי", עמא פזיזא, עם בהול אתם, כבר נהגתם בפזיזות במתן תורה שהקדמתם פיכם לאזניכם ואמרתם נעשה ונשמע, עדיין בפזיזותכם אתם מחזיקים, שלא המתנת עד שתמצא לך המעבורת. ענה לו רב זירא: מקום זה משה ואהרן לא זכו ליכנס בו, אילו הייתי ממתין, אפשר שהיתה השעה נטרפת ולא היה מזדמן לי ליכנס לארץ. הרי שלעניין לימוד תורה, ולעליה לארץ ישראל, יש להפריז במידת הזריזות ולהיכנס לתוך פזיזות, כדי לזכות באלה הדברים בלי לבקש חישובנות רבים²⁹.

29. מוסרים משם הרב קוק זצ"ל שאמר, כי לעניין עליה לארץ ישראל וישוב ארץ ישראל אין לחשוב חשבונות. ורמו לדבר מצא בכניסת בני ישראל לארץ. כשבאו בני ישראל ליכנס לארץ היתה מלחמתם הראשונה בסיחון מלך חשבון כמו שכתוב בדברים כט, י-ח. ואמר הרב קוק זצ"ל, מה ראה הקב"ה לזמן להם להלחם בסיחון תחילה? לפי שהיה מלך חשבון, רמו רמו להם הקב"ה שלשם כניסה לארץ ישראל ובניינה יש לסלק את החשבון. 30. צדקת הצדיק אות א. 31. דברים יא, ח-י. 32. יהושע א, ו. 33. שם, שם ז. 34. דברים יא שם. 35. תהלים קה, מד-מה.